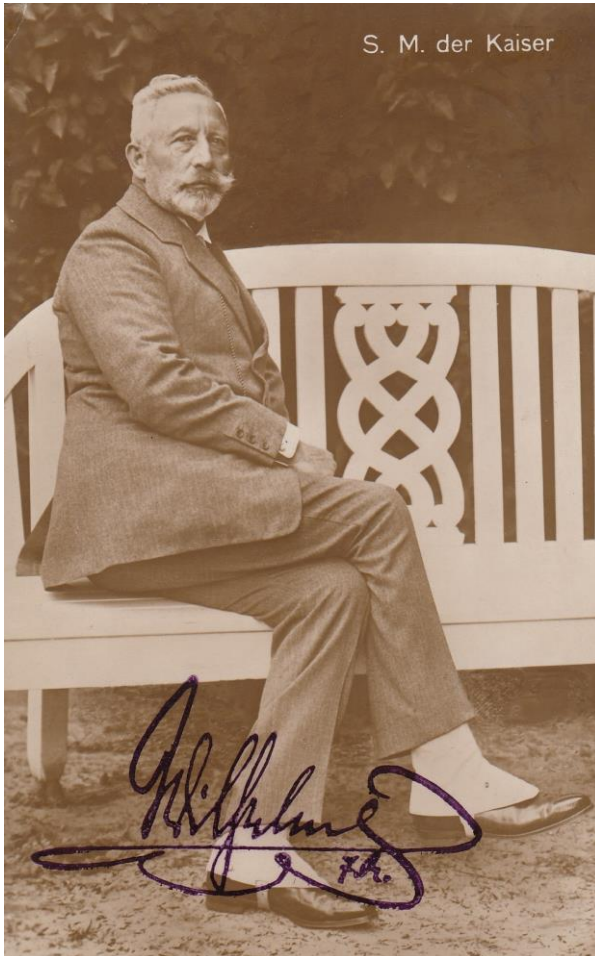

Over stempels, brieven en tarieven – afl. 142

Post voor de keizer

Tijdens zijn jaren van ballingschap in Nederland (1918-1944) heeft de keizer niet alleen talloze bomen geveld en urenlange gesprekken gevoerd, hij was ook een enthousiast schrijver van brieven. In mijn verzameling Eerste Wereldoorlog heeft zijn correspondentie inmiddels een (bescheiden) plaatsje gekregen.

Je kunt voor het verkrijgen van die brieven drie wegen bewandelen:

- de dure weg: je trekt je portemonnee en koopt wat veilinghuizen of particulieren (Ebay!) aanbieden.

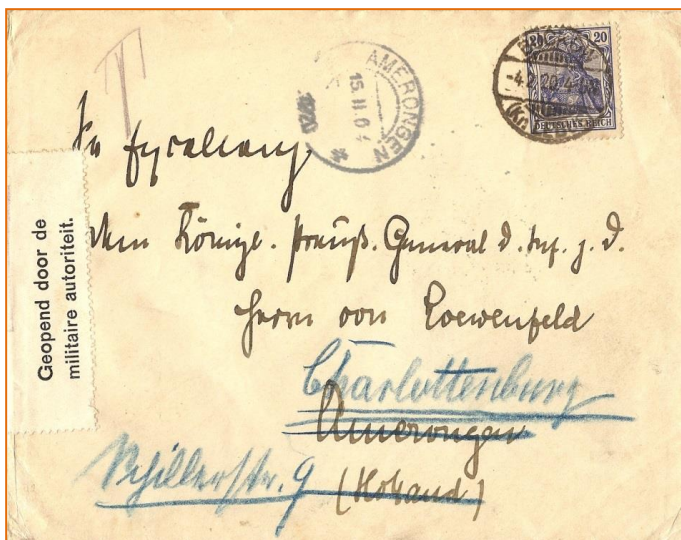
- de avontuurlijke weg: je hoopt dat het toeval zo'n brief op je pad brengt, in een rommeldoosje of slecht bekeken partijtje.

- het zijpad: je stelt je tevreden met een kopie van een poststuk van iemand anders.

De tweede en derde weg genieten uiteraard mijn voorkeur. In *'Een zaak van landsbelang'*, een boek over de Nederlandse postcensuur in WO1 dat Fons Simons en ik samen schreven, komt een stuk van de laatste categorie voor. Fons heeft het origineel, ik de kopie:

De brief is gericht aan de keizer, verblijf houdend op Slot Amerongen en werd een dag voor zijn verjaardag (26/1/1919) verstuurd vanuit Berlijn, ongetwijfeld met hartelijke felicitaties. De brief werd in Nederland (Arnhem) door de censuur geopend (te zien op de achterzijde).

In de collectie van Jeffrey Groeneveld bevindt zich een brief aan iemand die deel uitmaakte van de keizerlijke hofhouding in Amerongen. Ook deze brief werd door de censuur in Nederland bekeken, maar ging retour Berlijn-Charlottenburg (februari 1920).

Op Ebay scoorde ik zelf een fraai "Brief-Telegramm" (volgende pagina). U ziet alleen de bovenzijde, daaronder is het voornamelijk leeg. De brief zat in een lijstje dat kennelijk jarenlang in de zon heeft gehangen, want de handtekening van de keizer was geheel verbleekt. Die handtekening ziet er ongebleekt zo uit:

The image shows a close-up of a handwritten signature in black ink on a light-colored background. The signature is written in a cursive style and appears to be 'Wilhelm II'. There is a small mark below the signature that looks like 'Hr.'.

Haus Doorn,

den 10. August 1930.

Brieftelegramm
Seiner Majestät des Kaisers und Königs.

In dankbarer Anerkennung Ihrer treuen Gesinnung, zu der Sie sich, wie Mir gemeldet wird, auch in der heutigen Zeit offen und mannhaft bekennen, sende Ich Ihnen mit Meinem Gruß Meine herzlichsten Glückwünsche zum 70. Geburtstage. Besonders gedenke ich heute an den Tag, an dem Sie vor 40 Jahren mit klingendem Spiel an der Spitze des 2. See-Bataillons auf Helgoland aufmarschierten, wo zum ersten Male anstelle des "Union Jack" die Schwarz-weiß-rote Flagge emporstieg.

Zur Erinnerung lasse Ich Ihnen beifolgend Mein Bild zugehen, möge es Ihnen noch viele Jahre Freude bereiten.

Opmerkelijk aan dit Brieftelegramm (verstuurd 10/8/1930) vanaf Haus Doorn is dat Wilhelm zich nog steeds als "Kaiser und König" betitelt. Hij feliciteert een oude vriend (de "Kapelmeister" Richard Rothe) met diens 70^e verjaardag en herinnert hem aan de glorievolle gebeurtenissen van vroeger. Hij stuurt hem als aandenken een foto van zichzelf, in de hoop dat dit portret de geadresseerde nog vele jaren van vreugde zal schenken. Het was geen bescheiden man, die Wilhelm II.

Het postale document plaatst me wel voor een raadsel. Een brieftelegram kenden we in Nederland wel. Het Jaarboekje (1920) van de Centrale Bond van PTT-personeel schrijft erover:

Brieftelegrammen in het binnenlandsch verkeer.

Tusschen de Rijkstelegraafkantoren te Amsterdam, te 's-Gravenhage en te Rotterdam eenerzijds en het Rijkstelegraafkantoor te Groningen anderzijds kunnen bij wijze van proef op werkdagen tusschen des avonds 7 en 12 uur tegen verminderd tarief zoogenaamde Brieftelegrammen worden gewisseld, bestemd om na de gewone telegrammen te worden overgeseind en om ten kantoren van bestemming in de postbestelling c.q. postverzending te worden opgenomen.

In Duitsland waren ze hier misschien wat verder mee, maar ik heb toch zo'n donkergrijs vermoeden dat de Keizer en Koning deze formulieren gewoon als postpapier gebruikte, in een enveloppe vouwde en verstuurde. Mijn onderzoek loopt nog.

Echt postaal is in ieder geval het volgende briefje, 1927, aangetekend verstuurd uit Doorn. Let ook op de adressering, zij was een nichtje van.... De handtekening van de afzender herkent u inmiddels.
John Dehé

Many thanks for your good wishes, which I cordially return.

*A merry Xmas + happy
New Year*

Haus Doorn
Dec. 20, 1937

William
J.P.

Lady Verena Churchill
20, Park Mansions, Knightsbridge
London SW1